

OBSAH

ÚVOD	9
K VYMEZENÍ DIDAKTIKY ČESKÉHO JAZYKA	13
DIDAKTIKA ČEŠTINY JAKO PRAKTICKÁ DISCIPLÍNA	15
DIDAKTIKA ČEŠTINY JAKO TEORETICKÁ DISCIPLÍNA	17
K MODELŮM DIDAKTIKY JAZYKA	19
<i>Model B. Spolského</i>	19
<i>Model Mackeyův</i>	20
<i>Model Sternův</i>	20
OSVOJOVÁNÍ JAZYKOVÉ A KOMUNIKAČNÍ KOMPETENCE	25
HLAVNÍ TEORETICKÉ PŘÍSTUPY	25
<i>Teorie učení</i>	28
<i>Teorie biologického zrání</i>	30
Nativistická hypotéza	30
Neuropsychologické základy řeči	31
<i>Interakční teorie</i>	33
Konstruktivismus	33
Teorie kulturního kontextu	36
Koncepce M. A. K. Hallidaye	37
Koncepce W. Labova	39
RELEVANTNÍ PROSTŘEDÍ OVLIVŇUJÍCÍ KOMUNIKAČNÍ VÝVOJ DĚTÍ	43
<i>Rodina</i>	43
<i>Škola</i>	46
<i>Skupina vrstevníků</i>	51
<i>Mediální komunikace</i>	53
KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA	59
• ZÁKLADNÍ POJMY	59
• <i>Komunikační kompetence</i>	59
• <i>Komunikační činnosti</i>	61
• <i>Základní typy komunikačních činností</i>	61
• <i>Dvojitý aspekt komunikačních činností</i>	62
• <i>Důraz na kontext a situaci</i>	63
• <i>Respektování sémiotické heterogenosti komunikace</i>	63
• <i>Rozlišení jazykové normy a užívání jazyka</i>	65

<i>Komunikační výchova</i>	69
Vymezení a diferenciacie komunikační výchovy	69
Funkční diferenciacie	69
Zaměření věcné	70
Zaměření na interakci	71
Funkce emotivní	71
Funkce konativní	72
Zaměření praktické	73
Zaměření na estetický zážitek a zábavu	74
Diferenciacie podle typu komunikace a textu	74
Komunikační výchova a ostatní učební cíle předmětu	76
Kognitivní cíl	76
Formativní cíl	77
Výchovný cíl v užším slova smyslu	78
SLOŽKY KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVY	79
<i>Čtení</i>	79
K pojmu gramotnost	79
Kdo dovede číst a psát	80
Gramotnost formální a gramotnost funkční	81
Negramotnost	84
Čtení a jeho diferenciacie	85
Základní čtení	85
Pokročilé čtení	88
Pokročilé čtení jako hierarchie dovedností	88
Kvality pokročilého čtení	89
Čtení pozorné	89
Čtení aktivní	90
Čtení rychlé	91
Funkční diferenciacie čtení	92
Čtení praktické	92
Čtení věcné	93
Čtení kritické	96
Analýza diskurzu jako nástroj kritického čtení	97
<i>Psaní</i>	100
Obecné problémy výuky funkčního psaní	101
Proces psaní	102
Přípravná fáze	104
Shromažďování látky	105
Pořádání látky	106
Střední fáze	107
Závěrečná fáze	109
Výuka psaní a počítač	112
<i>Mluvení a naslouchání</i>	113
Slyšení a naslouchání	113
Naslouchání pozorné	114
Naslouchání instrukcím	115
Naslouchání monologickým věcným projevům a mediálním pořadům	115
Speciální cvičení	116
Naslouchání aktivní	117

Kladení otázek k slyšenému projevu	117
Poznámky ze slyšeného projevu	118
Funkční typy naslouchání	120
Cílený rozhovor – interview	121
<i>Mediální výchova</i>	125
O vzniku mediální výchovy	125
Příčiny jejího vzniku	125
Počátky mediální výchovy, její možnosti v českých školách	127
Zaměření mediální výchovy	131
Mediální instituce	132
Typy médií a typy textů	133
Mediální technologie	134
Jazyk médií	135
Příjemci	135
Mediální reprezentace	136
ZÁVĚR	139
LITERATURA	143
SUMMARY	155
REJSTŘÍK OSOB A REJSTŘÍK VĚCNÝ	157